

М.З.Н.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

• Мала академія наук
• України під егідою
• ЮНЕСКО

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ УЧАСНИКІВ

XI Міжнародної науково-практичної конференції

пам'яті академіка Дмитра Олександровича Тхоржевського

«ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ І ТЕХНОЛОГІЇ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

27 травня 2022 року, м. Київ

ЗМІСТ

АГАЛЕЦ І. ЛАПАЄНКО С. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ АНАЛІТИЧНИХ Й РЕФЕРАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ	40
БЕРБЕЦ В. ВАСИЛЕВСЬКА Т. КОНЦЕПТУАЛЬНІ РІВНІ ДОПОМОГИ СТАРШОКЛАСНИКАМ У ПРОФЕСІЙНОМУ ТА ОСОБИСТІСНОМУ САМОВИЗНАЧЕННІ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ	45
БЕРБЕЦ Т. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ОСВІТИ У ФОРМАТІ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ	49
БІЛОБРОВ О. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ	52
БОРИСОВА Т. ЕРГОНОМІЧНИЙ СКЛАДНИК У ТВОРЧИХ ПРОЕКТАХ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ	55
БУРДУН В. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ	58
ВАЙНТРАУБ М. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЇ І КРЕСЛЕННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	62
ГОЛЯД І. ТРОПІНА М. ДОДАТКОВІ МОЖЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	65
ДЕДЕНЄВ О. ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОСТІ І МОРАЛЬНО-ДУХОВНОЇ ЦІННІСНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ 5-х КЛАСІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ	70
ДУБОВА Н. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ОСНОВІ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	73
КІДЬДЕРОВА Л. ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМОВАНОГО КОНТРОЛЮ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ	76
КІСЬ А. РОЛЬ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ	80
КОНДЕЛЬ В. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЄКТУВАННЯ ШВЕЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ» У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ	83
КРАВЧЕНКО Я. ФОРМУВАННЯ КАР'ЄРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗДОБУВАЧІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	88
КУДРЯ О. ОРЛОВА Н. АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНИЙ ЕФЕКТ МАЙСТЕР-КЛАСІВ ІЗ ПРИКЛАДНИХ ВИДІВ ТВОРЧОСТІ: З ДОСВІДУ РОБОТИ З ДІТЬМИ ІЗ ТИМЧАСОВО ПЕРЕСЕЛЕНИХ СІМЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	91
КУЛИК Є. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДИЗАЙНУ В ГАЛУЗІ ТЕХНОЛОГІЙ	96
КУРАТНІК Т. ІНСТРУМЕНТИ ВЧИТЕЛЯ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ .	101

6. Янцур М. С. Профорієнтаційна підготовка майбутніх учителів трудового навчання та технологій. В кн.: Професійна підготовка сучасного вчителя трудового навчання та технологій: колективна монографія / за ред. С. М. Ящука. Умань: Візаві, 2020. С. 230-256.

*Тетяна Бербец,
к.пед.н.,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Ідентифікатор ORCID 0000-0002-9334-7112*

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ОСВІТИ У ФОРМАТІ КОМПЕТЕНТНІСТНОГО ПІДХОДУ

berbec08@ukr.net

Модернізація освіти сьогодні, це не просте реформування попередньої освітньої системи, а принципова зміна парадигми навчально-виховного процесу. Серед них чи не найважливіше значення має орієнтація на цінність знань, рух особистості від незнання до знання. Так, як вважає доктор педагогічних наук О. Савченко, розроблення змісту освіти належить до найбільш важливих, складних і вічно актуальних проблем модернізації школи, тож сьогодні дедалі гостріше постає проблема реалізації системного і більш результативного підходу до оновлення змісту загальної освіти відповідно до сучасних умов. Компетентнісний підхід у відборі і структуруванні змісту освіти стає більш актуальнішим [1].

Залишаючись однією з основних складових змісту освіти, знання водночас, визнаються потрібними не самі по собі, а для розв'язання важливих життєвих проблем. Тобто, потрібні не знання заради самих знань, а здатність компетентно використовувати їх у процесі діяльності.

Нині суспільство потребує випускника, який не лише оволодіває знаннями, а й реалізує себе завдяки їм, а саме: виявляє свідоме ставлення до природи, суспільства тощо. При цьому найбільш цінними для особистості є засвоєння нею

фундаментальних теоретичних положень, які визначають розуміння світу загалом і конкретної дійсності зокрема.

Тому в освіті зростає значення класичних методів точних наук, серед яких є: спостереження; експеримент; аналіз; узагальнення тощо. Це дає змогу педагогу використовувати їх як певну сукупність взаємопов'язаних понять, ідей і способів педагогічної діяльності для досягнення бажаних результатів навчально-виховного процесу.

Сьогодні до сучасної педагогіки увійшло поняття «компетентнісний підхід», як сукупність заходів, що приводять до набуття компетентності того, хто навчається. Компетентність інтегрує цілий спектр особистісних якостей. Поняття компетентності включає не тільки когнітивну й операційно-технологічну складові, але й мотиваційну, етичну, соціальну і поведінкову.

Для формування компетентності особистості необхідне злиття двох складових: знань і свідомості. Отже, компетентність, це особистісне усвідомлена система знань, умінь, навичок, що має особистісний смисл і суб'єктивний досвід. Вона має універсальне значення і може використовуватись людиною в різних видах діяльності для розв'язання життєво важливих для неї проблем.

Питання формування компетентності екологічної грамотності та здорового життя людини набуло особливого значення у зв'язку з концепцією сталого розвитку.

Сьогодні розв'язок суперечностей між потребами людини і можливостями природи може бути здійсненим лише за умови зміни всієї системи цінностей людини, її компетентності екологічної грамотності та здорового життя й екологічної культури загалом, формування якої у молоді набуває дедалі більшого значення.

Результатом набуття учнями компетентності екологічної грамотності та здорового життя є розуміння первинності законів природи щодо соціальних законів, усвідомлення зростання взаємозалежності і взаємовпливу природи і суспільства, особистої відповідальності за екологічні проблеми не лише свого освітнього простору, свого регіону, а й світу загалом.

Слід зазначити, що в новій редакції Закону України «Про освіту» у ст.12 серед ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності є – екологічна грамотність та здорове життя.

Компетентність екологічної грамотності та здорового життя багатокomпонентна, а також включає мотиваційну діяльність, яка передбачає творче застосування отриманих знань та вмінь, власного життєвого досвіду і дає змогу особистості діяти в побуті та природному оточенні, усвідомлюючи їх наслідки для довкілля.

Формування мотивації учнів щодо збереження і примноження природи і її багатств є найважливішою складовою компетентності екологічної грамотності та здорового життя. Навчально-пізнавальні мотиви школярів викликають розумову активність і соціальні мотиви та визначають усвідомлення необхідності в екологічних знаннях, навичках і спонукають до взаємодії з природою. Мотиваторами, які спонукають школярів до екологічної діяльності, є причетність їх до довкілля, громадянську відповідальність за екологічний стан і потребу у його поліпшенні та захисту.

Знаннєвий компонент компетентності екологічної грамотності та здорового життя включає систему знань про закони природи, взаємодію з нею та способи вирішення екологічних проблем. На уроках треба проводити хвилинки екологічної інформації, пропонувати учням розв'язати екологічні задачі, вирішити проблемні ситуації. При цьому необхідно використовувати різноманітні методи і прийоми формування екологічної компетентності школярів.

Знаннєвий компонент при цьому розглядається як базовий блок для розвитку умінь і навичок, які забезпечують громадянську відповідальність за стан навколишнього середовища, готовність його поліпшувати. Переважаючими формами роботи є: заняття в екологічних гуртках; секціях екології МАН, на яких учнями разом з викладачем розробляються екологічні проекти; проведення конкурсів, акцій екологічного спрямування [2].

При цьому складові компетентності екологічної грамотності та здорового життя взаємозалежні і впливають один на одного. Формування мотивацій спонукає до початкової діяльності, яка реалізується в практичних заходах.

Отже, формування компетентності екологічної грамотності та здорового життя учнів – це безперервний процес, який здійснюється відповідно до віку учнів, обсягу та рівня їх знань, досвіду і психологічних особливостей.

Література

1. Падалка О. С. Педагогічні технології. Київ : Українська енциклопедія, 1995. С. 113–119.
2. Концепція «Нова українська школа». (2016, 27 жовтня). – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>.

*Оксана Білобров,
аспірантка,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка
Ідентифікатор ORCID 0000-0002-4227-1015*

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ

beloks71@ukr.net

Сьогодні на перший план виступає проблема розвитку дистанційної освіти, яка викликана тим, що в сучасних умовах в українських школах навчання ведеться в онлайн форматі. При цьому не є виключенням і навчання технологій, оскільки саме на уроках цього предмету формується інформаційно-цифрова компетентність учнів середньої школи.

Сучасні досягнення в області інформаційних технологій та телекомунікацій пришвидшили розвиток такої форми навчання як дистанційне навчання. Варто зазначити, що дистанційне навчання слід розглядати ще як і різновид безперервної освіти, яке супроводжує інформаційне суспільство. Також слід розуміти, що формування інформаційно-цифрової компетентності учнів